

DATOS IDENTIFICATIVOS

Educación: Titoría e orientación coa familia

Materia	Educación: Titoría e orientación coa familia			
Código	P02G110V01303			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Zabalza Cerdeiriña, María Ainoa			
Profesorado	Mondolfi Miguel, María Luisa Zabalza Cerdeiriña, María Ainoa			
Correo-e	mariaainoa.zabalza@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia cumpre cun papel fundamental no programa do grao derivado do seu carácter instrumental e formativo: -o carácter instrumental derivado do traballo en relación ás competencias necesarias para situar a escola infantil no sistema educativo español, no contexto europeo e no internacional; de relacionar teoría e práctica coa realidade da aula, centro, familias e contexto educativo; da valoración da relación co alumnado e as súas familias como factor de calidade da educación; -o carácter formativo derivado dunha nova visión de como ensinar e como aprender nunha escola inclusiva dentro dunha sociedade que respecta e acolle o principio e dereito dunha educación para todos e todas; de coñecer e saber exercer as funcións de titoría e orientación; de ofrecer respostas educativas inclusivas, de equidade e valores fundamentais para un íntegro desenvolvemento persoal e social. En definitiva para que os profesionais con esta formación poidan, dende unha visión crítica e reflexiva, axudar, asesorar, informar e orientar ao alumnado e familias, así como colaborar e participar con outras institucións relacionadas coa educación infantil.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
A2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
A6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
A7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia
A8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
A9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida

A10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas nos estudantes
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B4	Coñecemento de lingua estranxeira
B5	Coñecemento de informática
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Adaptación a novas situacións
B17	Creatividade
B18	Lideranza
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B20	Iniciativa e espírito emprendedor
B21	Motivación pola calidade
B22	Sensibilidade por temas ambientais

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
(*)Conocer la evolución histórica de la familia, los diferentes tipos de familias, de estilos de vida y educación en el contexto familiar.	A3 A5 A12	B1 B6 B15
(*)Conocer y desempeñar la función tutorial y orientadora en relación con la educación familiar en el periodo 0-6 años y coordinando la acción educativa referida a su grupo de alumnos.	A1 A2 A3 A5 A6	B1 B2 B5 B7 B8 B11
(*)Crear y mantener lazos de comunicación con las familias para incidir eficazmente en el proceso educativo.	A7 A9 A11 A12	B5 B11 B16 B17 B20
(*)Relacionar la educación con el medio y cooperar con las familias y con la comunidad.	A7 A9 A10 A12	B17 B18 B20 B21 B22
(*)Diseñar estrategias de apoyo a las familias para evitar problemáticas de desarraigo y abandono escolar.	A7 A9 A10 A12	B2 B3 B4 B5 B6 B8 B11 B18 B19
(*)Mostrar habilidades sociales para entender a las familias y hacerse entender por ellas.	A1 A3 A6 A7 A10	B2 B5 B6 B8 B13 B18

(*)Promover y colaborar en acciones dentro y fuera de la escuela, organizadas por familias, ayuntamientos y otras instituciones con incidencia en la formación ciudadana.	A3	B2
	A4	B3
	A7	B4
	A8	B5
	A12	B6
(*)Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar con respecto a los cambios en las relaciones de género e intergeneracionales, la multiculturalidad e interculturalidad, la discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible.		B9
		B17
	A3	B6
	A7	B11
	A9	B12
(*)Promover la integración de la familia y la comunidad a los programas de educación especial.	A11	B14
	A12	B16
		B22
(*)Abordar y resolver los problemas de disciplina en el aula y conflictos en la familia promoviendo el trabajo cooperativo y el trabajo y esfuerzo individuales.	A4	B2
	A5	B6
	A10	B9
	A12	B14
		B16
		B20
	A4	B2
	A10	B9
	A11	B11
		B18

Contidos	
Tema	
1. Orientación e titoría no marco normativo actual.	1.1. Marco conceptual, e relación entre a titoría e a orientación 1.2. A persoa titora, a titoría e a orientación na lexislación 1.3. A orientación na Educación Infantil 1.3.1. Funcións do departamento de orientación na Educación Infantil 1.3.2. Organización do departamento de orientación 1.3.3. Plan de Orientación Escolar 1.3.4. Programas do plan de actuación 1.3.5. Seguementos e avaliación dos programas e plans de actuación.
2. A Acción Titorial: organización e planificación	2.1. A Acción Titorial no marco das competencias 2.2. Sentido e alcance da Acción Titorial 2.2.1. Perfil e funcións da profesora titora ou do profesor titor 2.2.2. Características da Acción Titorial 2.2.3. Áreas e ámbitos da titoría 2.3. Organización, planificación e programación da Acción Titorial 2.3.1. Obxectivos da Acción Titorial 2.3.2. Axentes e suxeitos da Acción Titorial 2.3.3. A Acción Titorial na Educación Infantil 2.4. A orientación e a titoría enfocada cara ao desenvolvemento persoal, á acción grupal e á mellora do proceso de aprendizaxe. 2.5. A avaliación na Acción Titorial 2.6. O Plan de Acción Titorial e os Programas de Intervención
3. Técnicas e instrumentos para a Acción Titorial e para a Orientación Educativa	3.1. A importancia das técnicas e instrumentos de intervención 3.2. Principais técnicas e instrumentos utilizados para a titoría e a orientación educativa: 3.2.1. A observación 3.2.2. A entrevista 3.2.3. O cuestionario 3.2.4. Técnicas de dinámica de grupos 3.2.5. Análise de documentos e materiais
4. Titoría e orientación familiar	4.1. O período de adaptación 4.1.1. A acollida das nenas e dos nenos 4.1.2. A acollida das familias 4.2. A persoa titora ante as necesidades específicas de apoio educativo 4.3. A participación das familias na Educación Infantil. Intercambio de información

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos/análises de situacións	10	22	32
Proxectos	10	22	32
Actividades introdutorias	1	0	1

Titoría en grupo	7	5	12
Sesión maxistral	14	28	42
Cartafol/dossier	9	18	27
Probas de resposta curta	2	2	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Esta metodoloxía consistirá na análise intensivo e completo dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalos e, cando compra, profundizar nos posibles procedementos alternativos de solución.
Proxectos	Mediante esta metodoloxía as e os estudantes levarán a cabo a realización dun proxecto destinado a resolver un problema ou abordar unha tarefa mediante a planificación, deseño realización dunha serie de actividades. Todo iso a partir do desenvolvemento e aplicación de aprendizaxes adquiridos e da utilización efeciva de recursos.
Actividades introdutorias	Esta metodoloxía servirá para presentar a materia: competencias, contidos, planificación, metodoloxía, atención personalizada, avaliación e bibliografía.
Titoría en grupo	A través dela a profesora facilitará e orientará aos estudantes no seu proceso formativo, podendo ser obxecto de atención en calquera das facetas ou dimensións que inciden no mesmo (aspectos académicos, actitudinaies, persoais, sociais...).
Sesión maxistral	A través desta metodoloxía farase a presentación dos temas, lóxicamente estruturados, co obxectivo de facilitar a información organizada seguindo criterios axustados á finalidade dos mesmos. Consistirá na exposición verbal, por parte do profesorado dos contidos da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Ao longo do curso realizaranse titorías tanto a nivel grupal como individual.
Proxectos	Ao longo do curso realizaranse titorías tanto a nivel grupal como individual.
Titoría en grupo	Ao longo do curso realizaranse titorías tanto a nivel grupal como individual.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Estudo de casos/análises de situacións	A consecución das competencias mediante o estudo de casos explorárase a través de diversas estratexias: -Calidade das contribucións e participación dos estudantes na realización dos casos estudados. -Traballos relacionados co contido do caso. -Presentacións orais.	10
Proxectos	A avaliación céntrase na realización do proxecto en si, debendo os estudantes: -Entregar por equipo o informe escrito do proxecto. -Expoñer en equipo unha presentación do proxecto ante a profesoras e os compañeiros.	20
Titoría en grupo	Durante a realización das titorías en grupo aténdese ao estudante na súa aprendizaxe segundo o seus perfís diferenciados e individualizados. No seu desenvolvemento realízase unha avaliación continua e formativa.	10
Cartafol/dossier	O catafol consiste nunha recompilación de información estruturada sobre os contidos traballados en proxectos e estudo de casos.	20
Probas de resposta curta	A través desta proba preténdese constatar a precisión conceptual e terminolóxico dos aspectos relativos á materia.	40

Outros comentarios sobre a Avaliación

Criterios para superar a materia:

- Alumnado asistente: enténdese por alumnado asistente ao que asista con regularidade a clases (como mínimo un 80%). Este deberá realizar todas as probas indicadas e será condición indispensable para superar a materia que se obteña en cada unha delas polo menos un 5.

- Alumnado non asistente: enténdese por alumnado non asistente o que non asista con regularidade a clases (falta máis dun

80%). Este deberá realizar unha única proba: un exame no que entran todos os contidos da materia. Será condición indispensable para superar a materia que se obteña polo menos un 5 neste. É necesario asistir a titorías.

Segunda convocatoria:

As competencias non adquiridas en primeira convocatoria, serán avaliadas en segunda (xullo). De non aprobar entón, non se gardarán.

Responde ás mesmas esixencias e probas realizadas na primeira.

Bibliografía. Fontes de información

ALCAZAR, J.A., **HIJOS, TUTORES Y PADRES**, 3ª - EDICIONES PALABRA. ITERALIA S.A. Madrid,

PORTALES EDUCATIVOS, **EDU.XUNTA.ES** y otros,

VV. AA., **LA ATENCIÓN FAMILIAR DESDE LOS ORIENTADORE4S ESCOLARES: TEORÍAS, MÉTODOS Y HABILIDADES**, CEP. Madrid,

MÉNDEZ, H., **EL ROL DEL TUTOR COMO PUENTE ENTRE LA FAMILIA Y LA ESCUELA**, MAGISTERIO DEL RIO DE LA PLATA. Buenos Aires,

CATARSI, E., **PEDAGOGÍA DE LA FAMILIA**, IN-FAN-CIA - OCTAEDRO,

Recomendacións

Outros comentarios

Para o aproveitamento exitos da materia RECOMÉNDASE:

A) Asistencia continua a sesións de teoría e práctica. A asistencia a clase considérase fundamental para o seguemento da materia por parte do alumnado.

B) As tarefas e actividades prácticas poderán abranguer varias sesións de traballo e será necesario rematar algunha fora do horario de clase.

Ao tratar o tema e, segundo proceda, facilitarase a bibliografía específica ao respecto.

Tendo en conta que os contidos da materia son obxecto constante de: opinións, comentarios, debates e decisións, dende os ámbitos: político, administrativo, económico e social; sería conveniente para poder estar ao día á lectura de páxinas web dos diferentes centros educativos da Xunta de Galicia, do Ministerio de Educación e Ciencia e doutras Comunidades Autónomas, así como revistas específicas de educación infantil: in-fan-cia, aula de educación infantil, bambini, etc.
